

en saadan Stæt. Det ærede Medlem antybede jo ogsaa — og et andet æret Medlem (Høfch) har i Dag sluttet sig til den Tante — at man muligvis paa det Punkt kunde foretage en Bæmpelse. Men skulde man til at lempe paa det Forhold, tror jeg, at Bæmpelsen maatte strække sig langt videre, for der er mange andre Bygninger end saadanne, der bebos af Arbejdere, som paa en uretfærdig Maade vilde rammes af den ny Stæt. Jeg skal blot nævne Fabrikker og Møller. Fabrikker skulle altsaa bæstættes i Forhold til deres Assuranceværdi, eller i hvert Fald efter en ny Bærdning, som dog nærmest vilde komme til samme Resultat, men det er jo slet ikke sikkert, at en saadan Gændom vil være i Stænd til at bære en Stæt, der staar i Forhold til Omfanget af dens Bygninger. Der er jo meget stor Forfæll paa Størrelsen af de Bygninger, de forskællige Bærfæmheder bruge, og det kan meget godt tænkes, at en Bærfæmhed, der bruger meget store Bygninger, og som altsaa vilde komme til at betale en meget stor Stæt, kun gav et grumme ringe Overflud, saaledes at den Mand, der ejede denne Bygning og skulde betale Stæt deraf, vilde blive usforholdsmeæssig højt bæstættet. Desuden vil der indtræde en meget væsentlig Forfæll, eftersom en saadan Gændom laa paa et lille Areal, eller den var opført paa et stort Areal. Den Mand, som ejer en større Gaard og derpaa anlægger en Fabrik, vil ingen Stæt komme til at udrede i Form af Bygningsstæhd, skønt han maaste har en meget stor Indtægt af den Bærfæmfæmhed, han saaledes har etableret, hvorimod en anden Fabrik, som ligger paa et lille Areal, men maaste betaler sig daarliger, vil komme til at betale fuld Bygningsstæhd efter Grundens Størrelse. — Saa er der Møllerne. Jeg ved ikke, hvordan Møllernes Stælling er i al Almindelighed; fra de større Møllere høre vi jo stadig store Klager, men de fleste af dem, eller maaste alle, ligger jo paa Købstadgrund, saa de kunne holdes uden for. Men de mindre Mølleforretninger omkring paa Landet ere jo ikke meget lukrative Forretninger, dertil er Konkurrencen altsfor stor, og der er ogsaa andre ugunstige Tidsomstændigheder, som øve deres Indflydelse, saa jeg tror ikke, det vil være rigtig paa denne Maade at paalægge disse Bærfæmheder en ny Stæt. Det kan vistnok have sin store Bænsfællighed at komme frem i denne Sag — det forekommer mig, at jo mere man forhandler nu i de senere Aar, desmere synes man at komme i Modstættning til hinanden, saa det turde være meget tvivlsomt, om denne Forhandling skulde blive, som et æret Medlem udtrykte sig, Begyndelsen til

Enden, men vil man frem, saa tror jeg, at en af de Fordringer, der ubetinget maatte stilles, er, at Afsnittet om Bygningsstæhd fjernes fra dette Lovforslag.

Saa er der foretaget andre Forandringer, som jeg ogsaa finder uheldige. Jeg skal kun nævne, hvad der allerede er nævnt af et æret Medlem her i Dag, de to Kommissionser, som af Regeringen paa ny ere indførte i Forslaget, efter at de i Fjor vare gaaede ud i det andet Ting, Overligningskommissionen og Overstættekommissionen. Jeg ser ikke, at der er nogen virkelig reel Grund til at kassere Amtsrædet som Overligningskommission for Landet og i dets Stæd at indføre en for Købstæderne og Landet sælles Overligningskommission. Jeg tror, at det hører til de Fordringer, som ikke ville kunne gennemføres.

Saa er der foretaget forskællige andre Forandringer, idet der er gaaet Bæstæmmelser ud, som jeg mener burde være bibeholdt, og som jeg ogsaa tror, det vil være nødvendigt at genoptage, dersom man skal komme til en Forstættelse om Sagen. — Jeg bællager meget, at man har ændret Bæstæmmelserne fra i Fjor om Stættvedtægterne. For det første har man strøget den Bæstæmmelse, der gav Sognerædet Indflydelse paa disse Stættvedtægters Afstættelse; det er igen helt og holdent overladt til Amtsrædet. Der blev i Fjor klaget over fra anden Side, og der vil sikkert ogsaa i Aar blive klaget over, at Sognerædet har for lidt Indflydelse paa disse Stættvedtægters Afstættelse. Det var saaledes, som Forslaget lød i Fjor, men nu i Aar har man rent strøget dem og igen overladt det hele til Amtsrædet, det anser jeg for i høj Grad uheldigt.

Men ogsaa den sidste Del af denne Paragraf om Stættvedtægterne, som Forslaget i Fjor indeholdt, har man strøget, skønt jeg synes, at den indeholdt en overmaade sund og fornuftig Tænk, og at den, nærmere udviklet og bæstæmt, sikkert maatte have kunnet give fornøden Erstættning for det, man søger opnaaet ved Indførelse af Bygningsstæhd. Jeg stættter til den Bæstæmmelse i Forslaget, som det lød i Fjor, hvor efter der skulde gives Afgang til at bæstætte saadanne Stættvedtere, som ikke betale Hartkornstæt, højere igennem en Formue- og Bællighedsstæt. Naar det blev gjort paa rette Maade og med fornøden Bægrænsning, vilde man derved komme til en tilnærmelsesvis retfærdig Bæstættning og til en virkelig og berettiget Bættelse for Hartkornet. Det, det kommer an paa, er jo dog ikke at faa en Stæt af en Bygning, uanset om Bygningen giver Overflud eller ej, men det, det